

ทัตมามาจิต

โดย หลวงปู่พุทธระอิสระ

“การให้ธรรมะเป็นทาน ชนะการให้ทั้งปวง”

ท่านสาธุชนผู้สนใจจะร่วมบริจาคปัจจัยเข้ากองทุน
จัดพิมพ์หนังสือธรรมะต่างๆ ของ “หลวงปู่”
ติดต่อได้ที่คณะกรรมการจัดทำหนังสือ
มูลนิธิธรรมอิสระ วัดอ้อน้อย (ธรรมอิสระ)
โทร. (๐๓๔) ๒๐๔-๘๒๒ , ๒๐๔-๘๒๓

พัฒนาจิต

พิมพ์ครั้งที่ ๑	กันยายน ๒๕๔๘
จำนวน	๑๐,๐๐๐ เล่ม
ออกแบบปก/รูปเล่ม	นฤมล สารากรบริษัท
ดำเนินการจัดพิมพ์โดย	มูลนิธิธรรมอิสระ
พิมพ์ที่	บริษัท โรงพิมพ์ตะวันออก จำกัด (มหาชน) โทร. (๐๒) ๕๕๑-๐๕๔๑-๔

* ข้อเขียนอันเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของ มูลนิธิธรรมอิสระ วัดอ้อน้อย (ธรรมอิสระ)
ทุกเรื่อง “สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย” ห้ามนำไปลอกเลียน เผยแพร่ก่อนได้รับอนุญาต
จากวัดอ้อน้อย (ธรรมอิสระ) และมูลนิธิธรรมอิสระ

พัฒนาจิต

จริยธรรมท่านสาธุชน พุทธบริษัทที่รักทุกท่าน วันนี้ต้องขอภัย
ที่มาสาย ติดงานที่จะต้องทำที่คั่งค้างอยู่ แล้วก็มาขอโทษให้มันออก
หรือ คั่งค้าง เพราะว่าคั่งค้างแล้วไม่เป็นมงคล ทำให้ติดขัด แต่ต้องการ
อนาคตจะกัมมันตา การงานทั้งหลายไม่ออก

อยากจะบอกให้ลูกหลานรู้เห็นถึงการทำงานอย่างนี้ว่า หลวงปู่เสีย
เวลาที่มันกัดกินสรรพสิ่งและกลืนกินสรรพสัตว์ เราไม่ทำมันก็ต้องกิน เรา
ทำมันก็ต้องกิน เราไม่ทำมันกิน กินแล้วเราเหลืออะไร แต่ถ้าเราทำแล้วมัน
กิน อย่างน้อยเราก็ยังเหลือสารประโยชน์ของการงานที่ได้ทำ ก็เลยจำเป็น
ต้องแข่งกับเวลา อย่าปล่อยให้มันกินเราฟรีๆ เราต้องได้อะไรตอบแทนจาก
การที่มันจะกินเราด้วย

ความเสื่อมมันเกิดขึ้นทุกขณะ ทุกเวลา ทุกโอกาส เสื่อมอะไรก็ไม่
ยิ่งใหญ่เท่ากับเสื่อมปัญญา เรื่องของคนที่มีปัญญา ขอบเขตเอาไว้ว่า
เป็นความเสื่อมที่เลวร้าย และเป็นความเสื่อมที่ยิ่งใหญ่ เพราะมันทำร้าย
ทำลายตัวเราทั้งไกลทั้งใกล้ ความหมายของการเสื่อมปัญญา คือทำให้เรา
หลง โง่ งามาย เชื่อง่าย ไร้สาระ ทำให้เรามองอะไรไม่เห็นกระจ่าง คิดอะไร
ไม่แจ่มแจ้ง พูดอะไรไม่ชัดเจน ทำอะไรไม่หมดจด คนที่มีปัญญาเป็น
คนค่อนข้างที่จะรัก เลอะเทอะ รุ่มร่าม เปราะเปื้อน

ดังนั้นพระพุทธเจ้าจึงสอนคนทั้งหลาย สอนสรรพสัตว์ว่า ปัญญา
คือ แสงสว่างของโลก คนมีปัญญามันสว่างตลอดเวลา พระจันทร์สว่าง
กลางคืน พระอาทิตย์สว่างกลางวัน แต่คนมีปัญญาสว่างทั้งวันทั้งคืน เพราะ
ถ้ามีปัญญาแล้วมันต้องรู้จักใช้ปัญญาวิเคราะห์ที่ใคร่ครวญ หรือวิเคราะห์
พิจารณา เรื่องบางเรื่องคนที่มีปัญญามองว่าไม่มีอะไร แต่คนที่ไม่มีความ
จะมองว่าเป็นปัญหา มีอะไรมากมาย เรื่องบางเรื่องคนมีปัญญาเขามอง
ว่าเป็นเรื่องง่ายมาก ผ่อนคลายสบายๆ แต่คนไม่มีปัญญาจะมองเหมือน
กับว่ามีสิ่งเคลือบแอบแฝงกลางแกลงและลำแดงในทางที่ผิดปกติเสมอ

เพราะอารมณ์แห่งความวิตกกังวล อารมณ์แห่งความกลัว กลัดกลุ้มเร้า รุมให้เขากลายเป็นคนคิดมาก กังวลมาก วิเคราะห์มาก ไคร่ครวญมาก บางครั้งเหมือนกับพายเรือในอ่างใบเล็กๆ มันไม่หลุดทะเลลุดออกไปสู่ทะเล ขยับจริงๆ ขยับพาย แต่พายไม่พ้นอ่างสักที พระพุทธเจ้าจึงบอกว่าผู้มีปัญญาเท่านั้น จึงจะนำเรือออกทะเลไปสู่ฝั่งได้ ถ้าไม่มีปัญญามันจะไปไม่ได้

ปัญญามันเกิดมาจากอะไรละ ปัญญาเกิดมาจากการบริหารเวลา เวลาที่กินกินสรรพลึงและกินสรรพลัตว์ ถ้าเราบริหารมันได้อย่างมีประสิทธิภาพทุกเวลานาที แม้มันจะกินเราก็ไม่เป็นไร แต่เราจะได้อะไรจากมันมากมายมหาศาล เราแก่ลงไม่เป็นไร เพราะกว่าจะถึงคำว่าแก่ลงนี้ เราได้อะไรกลับมาเป็นสาระเป็นชีวิตของจิตวิญญาณเราเยอะแยะมากมาย เป็นเครื่องชี้นำบอกกล่าวให้เรารู้ว่าเวลาที่ผ่านไป สิ่งที่ยังเอาไว้ คือของมีค่ามีราคา คนบริหารเวลาเป็นเขาจะทำทุกเรื่องให้เกิดสาระประโยชน์และได้ประโยชน์สูงสุด คือได้ความรู้เพิ่มขึ้น ความเข้าใจจากการงานเยอะขึ้น

ในการเรียนรู้จากการบริหารประสบการณ์ทางวิญญาณ กาลเวลานั้น มันทำให้เข้าใจสภาวะความเป็นจริงมากขึ้น และก็รอบรู้มากมายปรากฏให้เห็นเด่นชัด ตรงกันข้ามกับคนที่ไม่รู้จักรับบริหารเวลาและมักมีคำพูดติดปากว่า ไปดูหนังฆ่าเวลากันหน่อย ไปเล่นไพ่ฆ่าเวลากันหน่อย ฆ่าตัวฆ่าเวลากันหน่อย ไปเที่ยวฆ่าเวลากันหน่อย เข้าใจอะไรผิดไปหรือเปล่า เวลาน่ะไม่ต้องไปฆ่าหรือ ดิฉันดีมันกลับมาฆ่าเราต่างหาก เพราะเวลาที่ผ่านไป ทุกวันทุกนาที่ทุกโอกาส มันผ่านไปมันก็พาเราไปด้วย เวลาที่วิ่งผ่านไปมันเอาหนังตลกของเราไปด้วย เอาตาสดใส เอาผมดำขลับ เอาร่างกายที่สวยงาม เอาพลังวังชา เอาแรงเอาพลังชีวิตของเราไปด้วย ดิฉันดีมันก็เอาสุขภาพเราไปด้วย เพราะฉะนั้นอย่าไปคิดว่าเราต้องฆ่ามันทิ้ง ด้วยการไปทำเรื่องไร้สาระ เลิกซะทีเถอะ ชวนกันไปเล่นไพ่ฆ่าเวลา จับกลุ่มนินทาชาวบ้านเพื่อฆ่าเวลา เลิกซะทีที่มีเวลาว่างๆ ก็ไม่รู้จักรักคิดสิ่งที่เป็นสาระ คิดแต่ที่จะตำหนิตติคนโน้นคนนี้ หลวงปู่ก็ไม่เข้าใจว่าทำไมจึงคิดอย่างนี้ ไม่เห็นภัย ไม่เข้าใจชีวิตหรืออย่างไร

อยากเล่าความรู้สึกของหลวงปู่ที่นึกอยู่ในใจให้ฟังสักเรื่องว่า เมื่อไม่นานมานี้หลวงปู่ป่วย แล้วเพื่อนๆ พระเขาก็มาเยี่ยม เขามาบอกว่า อิม!

ท่านนี่น่าจะเข้าป่าซะทีนะ เพราะว่าอยู่ข้างนอกก็ทำให้ป่วยทรมาณไม่รู้จักหยุด เราก็มานึกว่า เออ! เขามาเตือนบ่อยครั้งมาก หลายเที่ยวมาก ต้องเลือกในสิ่งที่เขาเตือนได้แล้ว เพราะสุขภาพเราก็ไม่ค่อยจะดีแล้ว ก็มาคิดเอาว่างานการที่เราทำอยู่นี้มันยังไม่สมบูรณ์ มันยังไม่ครบองค์ประกอบ ลูกหลานก็ยังเดินร้องมอๆอยู่ ที่ไม่เห็นมันก็โง่งมคองชันไปเลย เมื่อไหร่จะฉลาดจะได้เลิกสอนซะที แล้วให้มันมาสอนเราบ้าง

อีกอย่างก็มาคิดว่า หากงานภายนอกเราทำให้มาก งานภายในก็หาทางจัดการกับมัน ก็จะไม่มีการไปคิดตำหนิตติคนอื่น เอาละ..ถ้าทำแต่งานภายในให้เกิดสมดุลของสมอง ของลมหายใจ ของความดันในกระแสเลือด ของการเต้นหัวใจ ของชีพจร ของลำไส้ ของกระเพาะอาหาร การดูดซึมอาหารของลำไส้ทุกหยาดหยด ของการกำจัดกากของเสียในร่างกาย กำหนดรู้ว่าความเป็นไปของปอดที่ขยาย คือ ลมหายใจเข้า ความเป็นไปของปอดที่หดตัวทุกครั้งทีลมหายใจออก รู้ความเป็นไปของอวัยวะภายในที่กระเพื่อมเมื่อโดนกระตุ้นเตือนจากสภาวะเคลื่อนไหวของกาย รู้ว่าจะยกขาอย่างไรให้ก้าวตรงไปข้างหน้าไม่เซ ไม่ชวน ไม่ล้ม รู้ว่าจะยืนขึ้นอย่างไรให้ตรงองอาจ สง่างาม รู้ว่าจะนั่งอย่างไรไม่ให้กระดูกมันขบกัดกันแต่ให้ข้อเป็นเส้นตรง รู้ว่าจะนอนอย่างไรให้หลับสนิท รู้ว่าจะพูดอย่างไร จะทำอย่างไรให้ถูกตามสภาวะความเป็นจริง ทำให้คนฟังเข้าใจ คนดูรู้สึกลึกซึ้ง รับได้ทำได้มีประโยชน์ งานแค่นี้ก็จะเย่อเยอยู่แล้ว จนไม่มีเวลาไปทำเรื่องอื่น

บางทีขณะที่หลวงปู่กำลังนั่งอยู่บนรถยังนึกว่า พวกชาวโลกนี่เขาทำอะไรกัน **ทำไมใช้เวลาไปกับเรื่องที่ไม่เปลี่ยนแปลง ทำไมเขาจึงไม่รู้ตัวที่กำลังมอดไหม้ กำลังทรึงๆ เขาไม่รู้รู้สึกเลวร้ายว่าเขากำลังดับแผลม์ดับแผลอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะให้ตะเกียงหรือประทีปในชีวิตเขา เป็นประทีปที่ให้ความสว่างต่อตัวเขาเองและให้ความสว่างต่อชาวโลก ถ้าดับไปก็อย่างไรร่องรอยเรียกว่า **ดับแล้วเย็นสนิท คือ นิพพาน** ทำอย่างไรจะให้เขารู้ว่าชีวิตเขาเหมือนกับดวงไฟที่จุดแล้วและกำลังรอวันที่จะดับอยู่ข้างหน้า นั่นคือกาลเวลาที่ก่อกับประทีปนั้นเป็นไปอยู่ตลอดเวลา เมื่อจุดขึ้นแล้ว มันก็เผาไหม้ ทรัพยากรเชื้อเพลิงให้หมดไป และต้องมีวันหนึ่งแน่ที่มันต้องดับ**

เมื่อจุดขึ้น สว่างขึ้น เขาให้อะไรกับสังคมโลกและตัวเขาเองบ้างและถ้ามันดับมันจะยังเหลือเชื่อไว้อีกไหม หรือมันดับไปพร้อมกับความโง่เขลาเบาปัญญา ไม่ใช่ดับพร้อมกับความสว่างจนลืมได้ประโยชน์สูงสุดจากการมีแสงเรืองรองให้แก่ชาวโลก ก็มานึกว่า อืม! พระพุทธเจ้านี้ทรงเป็นพระสัมพันธุ์ที่สุตวิเศษจริงๆ พระองค์ทรงมีสุทธิบัญญัติ รู้ถึงทั้งจิต วิญญาณ สันดานของสัตว์และมนุษย์

พระองค์คงทรงคิดว่า จะไม่มีคำสอนอะไรที่จะเตือนมนุษย์และสรรพสัตว์ได้ดีในตอนที่เราตถาคตจะนิพพาน เท่ากับคำสอนที่ว่า เธอทั้งหลายจงยังประโยชน์ตนและประโยชน์ท่านให้ถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาทเกิดแสดงว่าพระองค์ทรงรู้ว่าพวกเราประมาทสุดๆ พระองค์ทรงมีปัญญาญาณมองเลยไปข้างหน้าเป็นหลายพันปี ว่าสรรพสัตว์ต่อไปข้างหน้าจะกลายเป็นคนเมา ประมาท และขาดสติ จึงเตือนให้สติ คำสอนของพระองค์เป็นอมฤตสังขาร คือ ธรรมที่ไม่ตายไม่ว่าจะกี่พันปี คำสอนนี้ยังใช้ได้อยู่เสมอเช่นนี้ถือเป็นตัวอย่างของท่านผู้มีแสงสว่างไม่รู้จักดับ

คนที่ไม่เชื่อคำสอนก็คือคนที่ประมาทเป็นนิจซึ่งมีอยู่เกลื่อนกล่นทั่วเมือง แม้แต่นักบวชเองก็เป็น แสดงว่าคำสอนใดๆ ที่หลุดออกมาจากพระโอษฐ์ของพระศาสดา พระองค์ต้องรู้แจ้งแล้วว่าสัตว์ประมาทนะ มนุษย์ประมาทนะ จึงทรงหาคำสอนที่จะกำชับ กำกับพฤติกรรมของสัตว์และมนุษย์ และตรัสออกมาเป็นปัจฉิมโอวาทว่า **“เธอทั้งหลายจงยังประโยชน์ตนและประโยชน์ท่านให้ถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาทเกิด”**

เพราะหลวงปู่คิดอย่างนี้ตั้งแต่เล็กๆ เลยไม่ปล่อยชีวิตให้กาลเวลามันกลืนกินจนสิ้นสนิท ไม่ปล่อยให้มันกัดกินแรงชีวิตให้หมดไปโดยที่ไม่ได้สาระอะไรกลับคืนมา กลัวจะผิดคำสอนของพระศาสดา ไม่ทำตามพระพุทธพจน์ที่พระองค์ทรงแสดงความเมตตาอย่างลึกซึ้ง กรุณาอย่างสูงสุดต่อมหาชน คน สัตว์ และตัวเราเอง ลมหายใจเฮือกสุดท้ายของพระองค์ยังประทีปให้ดำรงอยู่ตลอดสองพันกว่าปี นั่นคือ **อย่าทำตนให้เป็นคนประมาท จงยังประโยชน์ตนและประโยชน์ท่านให้ถึงพร้อม** แล้วลูกหลานท่านทั้งหลายละไปถึงไหนแล้ว

พวกท่านทั้งหลายต่างคนก็มีอายุอานามต่างๆกัน ได้ยังประโยชน์

ตนตามอายุตัวเองหรือยัง อายุปูนนี้แล้ว ประโยชน์ตนก็ใกล้ ประโยชน์คนอื่นก็ชืด ประโยชน์ที่โลกและสังคมได้จากเราไปเท่าไร ถ้ามัวแต่บั้งหรือเปล่า ถ้ายังก็แสดงว่าเราประมาท

จริงๆ แล้วมันต้องเตือนกันว่า ถ้าคนที่ไม่ประมาทจริง เขาจะไม่มีเวลาไปจิกตี ต่ำหนิ ต่ำว่า ครหานินทา จับผิดจับถูกใครหรือ เพราะลำพังหลวงปู่เองนะ แค่ว่าจะดูแลอุณหภูมิกายในกายให้มันสมดุล เพื่อนอนหลับสบายสักคืนละสองชั่วโมงก็ยังไม่ต้องระวังอย่างยิ่ง ต้องใช้สติมหาศาล ถ้าวันใดที่เพลอไม่ได้ดูแลอุณหภูมิกายในกาย เย็นวันนั้นต้องใช้ชี้น คืนวันนั้นต้องได้นอนกระสับกระส่าย แล้วถ้าวันใดมีการงานภายนอกมากจนไม่สามารถจะกำราบอุณหภูมิกายใน ก็ต้องลุกขึ้นดื่ม น้ำทุกหยานาที่ลิบนาที่ จนต้องตั้งน้ำไว้บนหัวนอนอย่างน้อยคืนละ 3-4 ขวด

หลวงปู่ก็มานึกว่า เอ๊ะ! คนที่ไม่มีโรค มีไหม..ไม่มีหรือ พระพุทธพจน์บทหนึ่งสอนไว้ว่า ผู้ไม่มีโรคเป็นผู้มีลาภ ธรรมะเป็นเครื่องกำจัดโรค คนที่คิดว่าฉันไม่มีโรค เพราะฉะนั้นฉันไม่ต้องการธรรมะ ฉันไม่อยากจะใช้ธรรมะเพราะมันไม่มีโรคที่จะไปกำจัด นี่นะเขาเรียกว่าเริ่มประมาทแล้ว

ขอร่ามหน่อย ไม่มีโรคแล้วทำไมเหี่ยวจั่งล่ะ เคยสังเกตไหมล่ะว่าสารพัดดินปรากฏบนหน้าเต็มไปหมด มีดินกา ดินเบ็ด ดินไก่ อย่างนี้มันเกิดจากอะไร ออกจากท้องแม่เอามาด้วยรีไรง ไทเนบอกว่าไม่มีโรคใจ ทำไมผมจึงหลุดร่วงลง ทำไมหนังมันจึงเหี่ยว ตามันจึงฟาง แก้มที่เคยเต่งตึงเดี๋ยวนี้ย้อยมาถึงแกวริมฝีปากแล้ว ริมฝีปากที่เคยเป็นรูปกระจับกระจับเดี๋ยวนี้กลายเป็นของนักมวยไปแล้ว ทำไมมันไม่สวยเหมือนเก่า สีหน้าแววตาที่เคยสดใสใหม่บึ้ง ยิ้มที่เคยเคยติดตาตริงใจ เดี่ยวนี้ยิ้มที่ไร คนก็ถามว่า แสยะทำไม แล้วจะบอกว่าไม่มีโรคได้อย่างไร ก่อนนี้เคยก้มหน้าได้สบาย เคยเงยหลังได้สบาย เคยยืน เดิน นั่ง นอน ตีลังกาอ่อนคลายเดี๋ยวนี้ก้มเงยหน้าก็รู้สึกโอ้ยๆ เดินไปไหนโอนเอน ตีลังกาก็ไม่ได้ ต้องนั่งอยู่กับที่เป็นเสาสลักปักซี่ควาย แล้วบอกว่าไม่มีโรค

เวลาที่เหลือแต่ละคนมันไม่เท่ากันแล้วนะลูก มันยาวไม่เท่ากันแล้วบางคนก็เหลือน้อยบางคนก็เหลือมาก บางคนมันก็เริ่มจะริบหรี่ จะดับในนาที่วัน ปีไหนก็ไม่แน่ใจ อย่ามัวรู้สึกว่าย อู๊ย! ประทีปเรายังสว่างไสว อย่าเพิ่งได้

ใจ นั้นแสดงว่ามาประมาทแน่ คนมีปัญญานะ เขาไม่คิดกันแบบนี้หรอก

หลวงปู่เคยเล่านิทานเอาไว้เมื่อ 20 ปีที่แล้ว เณรจิวมันเป็นคนชอบอ่านนิยายจีน อ่านเรื่องสามก๊ก แล้วมันชอบเอามาคุย เดินไปเห็นหินเห็นภูเขา เทียวทุ่งคำชะอี มันพูดเป็นตุเป็นตะ “แห่ม! เหมือนกับคนมาวางค่ายกลนะหลวงปู่” ดูลิขุมันพูด “เหมือนกับคนมาวางค่ายกล มันดูสลับซับซ้อนซ่อนเงื่อนดูวุ่น เหมือนกับค่ายกลที่จะไปกำจัดสูมาอ้อเลย”

หลวงปู่หันไปมองมันแล้วเรียก “ไอ้จิว” มันหันมามองแล้วร้องตอบว่า “ครับ หลวงปู่เรียกผมทำไม” หลวงปู่ก็ถามมันว่า “มึงยังจำชื่อมึงได้หรือ กูนึกว่ามึงจำชื่อมึงไม่ได้ซะแล้ว นี่มึงอยู่กับกูแล้วไปยุ่งอะไรกับสูมาอ้อกับซงเบ้งวะ” เออ! เราก็นึกในใจนะว่าคนเรานี่ปรุงไปสารพัดปรุง หลวงปู่ก็เลยเขียนบทโคลงให้มันดู **“ลอกแลก หลุกหลิก ลิงลม แล้วก็เลื่อนลอย คนอยู่ใกล้ก็พลอยชวย พลอยลำบาก”** จะเห็นว่าบางครั้งนี่เรื่องมันก็ไม่เป็นอะไรเลย แล้วไม่มีอะไรเลยแต่เรามองให้มันมีอะไร

เมื่อคืนนี่ตอนที่หลวงปู่นั่งเครื่องบินมา คนที่นั่งเก้าอี้ข้างๆเขาคุยกันดูสิสั้นๆ กูเขาพระสุเมรุ นั่นดูเหมือนกับพระราชวัง นั่นเหมือนกับเอ่ออะไรนะ พระยาครุฑกระพือปีก อ้อ..นั่นเหมือนกับพระแม่กวนอิมเลย ดูลิขุมัน

หลวงปู่ก็มานึก คนเรานี่มันบ้าถึงกระนั้นเลยเรอะ มองเมฆให้เป็นรูปเลยก็ได้ มองเมฆให้มันเป็นอะไรที่มันเป็นจินตนาการให้เป็นเหตุเป็นปัจจัยก็ได้ เราก็เลยบอกว่า “คุณ..นั่นมันเมฆทั้งนั้น” เขาก็เลยหันมามองค้อนเรา เอ้อ! ก็คนกำลังจินตนาการยังจะมาทำลายจินตนาการของเขาซะได้ แต่ที่เขาเห็นอย่างนั้นเพราะความคิดปรุงไป หลงในความคิดตัวเอง กระแสแห่งความคิดนี้มันลึบสนวนวาย คนที่ไม่มีปัญญาจะตายอยู่ในอำนาจแล้วเป็นทาสในกระแส วนอยู่ในกระแสความคิด ซึ่งก็ไม่ต่างอะไรกับคนพายเรืออยู่ในอ่าง แต่ถ้ามีปัญญาจะปลดปล่อยตัวเองออกมาและมีเสรีภาพมีอิสระในความคิด ทั้งหมดนี้เกิดจากอะไร เกิดจากไม่บริหารเวลา ไม่แยกแยะว่างานภายนอกกับงานภายในต้องทำให้ใกล้เคียงกัน

ถ้าถามหลวงปู่ว่าวันนี้ภูมิใจไหมกับการมีชีวิตที่ผ่านมา ก็รู้สึกภูมิใจที่ได้มีโอกาสใช้ลมหายใจทุกหยาดหยดให้เป็นประโยชน์ต่อโลกและสังคม ภูมิใจที่มีโอกาสได้ใช้พลังที่ได้จากเมล็ดข้าวทุกเมล็ดของชาวบ้านมาทำสาร

ให้แก่สังคม ภูมิใจที่มีโอกาสใช้น้ำทุกหยดที่ชาวบ้านเขาถวายให้ดื่มกิน ไปดับกระหายคลายร้อนของตนแล้วมีพลังวังชา ให้เป็นที่พึ่งของสรรพสัตว์ และสากลโลก ภูมิใจที่ได้มีโอกาสใช้ทรัพยากรและปัจจัยทั้งปวงที่ชาวบ้านเขาถวายให้ กลายเป็นพลังบวกส่งผลให้ตนเป็นคนตั้งมั่น ยืนหยัดและทำกิจกรรมการทำงานได้อย่างต่อเนื่องไม่รู้จักจบสิ้น ดังนั้นจึงถือว่าเป็นความภาคภูมิใจที่หลวงปู่มีชีวิตที่ได้ใช้ทุกอย่างอย่างคุ้มค่า

อยากจะบอกลูกหลานว่า เวลาที่หลวงปู่ทำงานภายใน อาหารทุกคำที่กลืนกินเข้าไป เวลามันไหลเข้าหลอดอาหาร เข้ากระเพาะ เราต้องถามตัวเราเองว่ามันย่อยไปเท่าไร มันเหมือนๆกับคนส่องกล้องเข้าไปในลำไส้ ความรู้สึกของหลวงปู่เป็นอย่างนั้น อันไหนย่อยได้ก็ย่อยมันให้ได้เยอะๆ อย่าทิ้งนะ บอกกับลำไส้กระเพาะตัวเอง ไม่งั้นเสียตาย กว่าเขาจะได้มาถวาย อันไหนที่ไม่ควรทิ้งก็พยายามดูดซึมให้ได้เยอะๆ กากใยอาหารที่มันไม่มีประโยชน์จริงๆ เท่านั้นจึงจะขับถ่ายมันออกมา

พูดอย่างนี้ไม่ใช่เป็นคนชี้เหนียวหรือชี้ไม้ให้หมากินนะ ไม่ใช่หรอก แต่เป็นคนที่รู้จักส่งความรู้สึกดีๆ เข้าไปภายใน ในภาษามหาสติปัญญา เขาเรียกว่า **‘รู้จักกายในกาย เวทนาในเวทนา จิตในจิต และธรรมในธรรม’** ถ้าลูกหลานเข้าใจเรื่องหลักมหาสติปัญญาสี่ ทั้งหมดที่พูดมานี้คือ**หัวใจของมหาสติปัญญาสี่** มันไม่จำเป็นที่จะต้องมานั่งหลับหูหลับตา แต่ทำงานทุกเรื่องอย่างชาญฉลาด บริหารเวลาจนกลายเป็นความรุ่งเรือง ปัญญากลับไป

พิจารณาดูว่าวันนี้เราอายุเท่าไรแล้ว ประโยชน์ตนมีกี่กิโล ประโยชน์ท่านมีกี่ขีด ถ้ามันไม่คุ้มค่าไม่สมดุลกันมันขาดทุน แสดงว่าที่ผ่านมาเราประมาท มาขาดสติเกินไป แล้วเราจะเคารพพระพุทธเจ้าเพื่อประโยชน์อะไร ไหว้พระพุทธรูปวันละ 80,000 ครั้งก็ยังไม่ได้บุญ ถ้าประโยชน์ตนและประโยชน์ท่านยังไม่ถึงพร้อม ไปไหว้พระพุทธรูปก็จะเจอแต่ทองเหลือง อัฐิ ปูนเท่านั้นแหละ จะไปอ่านคัมภีร์ ตำรา ก็เจอแต่ตัวหนังสืออักษร ภาษาเท่านั้นแหละ แต่ไม่ได้ธรรมรส กลืนอายุ และจิตใจวิญญาณของพระพุทธะ เออละวันนี้คุณมาเยอะแล้ว เปิดโอกาสให้ถามบ้าง

๗๑ ปุจฉา-วิสัชนา ๗

ปุจฉา : ถ้าเรามีเวลาและปัจจัย เราควรทำสิ่งใดก่อน หนึ่ง เรียนต่อดอกเตอร์ เรียนแล้วทำงานไปด้วย สอง ปฏิบัติธรรมและทำบุญทำทาน

วิสัชนา : ถามตัวเองว่าต้องการอะไร แล้วก็เดินไปตามเป้าหมายที่ตัวเองต้องการก่อน อย่ามาถามคนอื่นว่าฉันควรจะทำอะไร ถ้าอย่างนี้แสดงว่าชีวิตนี้เราไม่มีอำนาจที่จะควบคุม มันเป็นไปตามพองน้ำลายที่กระดกบนปลายลิ้นชาวบ้าน อย่างนี้จะเป็นสิ่งมีชีวิตที่เจริญได้อย่างไร หลวงปู่ไม่อยากจะเป็นบุคคลที่ชี้นำชีวิตคนอื่น แต่อยากจะสอนให้รู้จักใช้ปัญญาควบคุมพฤติกรรมและชี้นำชีวิตตัวเอง นั่นน่าจะเป็นเรื่องดีมากกว่า

ปุจฉา : ปัจจุบันนี้มีเด็กที่เป็นโรคออทิสติกเพิ่มมากขึ้น จนกระทั่งมีการตั้งชมรมผู้ปกครองของเด็กที่เป็นออทิสติก ลูกเองมีหลานสองคนเป็นโรคนี้คือ ไม่สนใจโลกภายนอก ไม่สบตา ชอบเดินเป็นวงกลม พูดได้ช้ากว่าเด็กคนอื่นในวัยเดียวกัน เข้ากับคนอื่นไม่ได้ บางรายถึงกับทำร้ายตัวเอง เอาศีรษะโขกฝาผนังจนเลือดออก มักกรีดร้องเสียงดังมากๆ เมื่อไม่ได้ตั้งใจเนื่องจากพวกเขาสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจไม่ได้ ขณะนี้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นแล้วผู้ปกครองทุกข์มาก อยากทราบว่าเด็กพวกนี้มีกรรมอันใด ลูกเองไม่กล้าจะมีบุตร เกรงว่าจะถ่ายทอดทางพันธุกรรม หลวงปู่โปรดเมตตาอธิบายให้กระจ่างด้วยเจ้าคะ

วิสัชนา : เขาเรียกว่าโรคชะมดติดจั่น เอ้าจริง! ตาของหลวงปู่เขาเรียกเด็กประเภทนี้ว่าเป็นโรคชะมดติดจั่น คุณเคยเห็นชะมดมันติดจั่นไหม มันจะเดินวนไปวนมา เอาจมูกสีข้างๆกรงนั้นแหละ เดินสีมาสีไปสีอยู่นั้นแหละจนเลือดไหลมันก็ไม่เลิกสี แล้วมันเหนียวมันก็หยุด คนเป็นโรคชะมดติดจั่นจะย่ำคิดย่ำทำ ถ่ายเทกันได้ด้วยสายเลือดแล้วถ่ายเทกันได้โดยพฤติกรรม

การชี้นำของคนในครอบครัว

หรือบางทีเกิดมาไม่มีโรคนี้ปรากฏเลย ต่อไปๆ คนในครอบครัวสร้างปัญหาทำให้เกิดปัญหาในอารมณ์ เขาเรียกว่าเป็นมะเร็งในอารมณ์ เลยต้องมาเสียการควบคุมตัวเอง ขาดการควบคุมพฤติกรรมตัวเองได้อย่างสมบูรณ์ ย่ำคิด ย่ำทำ ซึมเศร้า เก็บกด แล้วก็เฝ้าอยู่แต่เรื่องเก่าๆ เพราะฉะนั้นสองกระบวนการนี้ กระบวนการแรกมันแก้ไขไม่ได้เพราะเกิดจากสายเลือด กระบวนการที่สองสามารถรักษาได้โดยสร้างเงื่อนไขใหม่ๆ สร้างสังคมใหม่ สร้างเหตุปัจจัยให้เขาศึกษาเรียนรู้ใหม่ และทำให้เขารู้สึกว่าชีวิตนี้มีหนทางที่รอเขาเดิน

จึงอยากบอกว่า ขณะที่ลูกคุณรออยู่ในห้องนี้ละ สิ่งที่ดีที่สุดก็คือ นวดท้อง ซึ่งถ้าจะให้ดีก็ให้สามีคุณนวดให้ นวดท้องแล้วก็คุยด้วยปิยวาจา แผ่เมตตาบอกกับลูกว่าพ่อแม่รักลูกปานใด ปลุกฝังความรู้สึกอบอุ่นให้ลูกตั้งแต่อยู่ในห้อง ลูกออกมาแล้ว ก็พยายามเลี้ยงดูเอาใจใส่ อย่าฝากลูกไว้กับชวดนม แล้วก็ตัวปลาตะเพียนที่แขวนไว้เหนือเปล ให้ปลาตะเพียนชวดนมหัวนม จุกตุต มันเลี้ยง

เพราะชวดนมกับตัวปลาตะเพียนที่แขวนไว้มันให้ได้แต่ความสะอาด ความทดแทนอารมณ์ ความอยาก แต่มันสอนไม่ได้ ให้ความรักไม่ได้ ให้ความอบอุ่นไม่ได้ ให้อ้อมกอด กลืนอายและอ้อมอกของแม่ไม่ได้ มันไม่มีการถ่ายเทแรงสัมผัสที่มีจิตวิญญาณของผู้มีเมตตาที่แม่เพียงจะให้ต่อลูก ชวดนมกับตัวปลาตะเพียนหรือของเล่นนี้ละ มันแค่เครื่องสนองอารมณ์

การเลี้ยงลูกแบบนี้ พอลูกโตมาก็จะติดวัตถุ เมื่อไม่ได้วัตถุก็จะมาด่าแม่เตะพ่อ เพราะติดวัตถุ ถือวัตถุเป็นพระเจ้า วัตถุเป็นพ่อแม่ของเขาแต่มนุษย์ไม่ใช่พ่อแม่ เช่นนี้แสดงว่าเรากำลังเลี้ยงลูกให้เป็นซาตาน แล้วอย่าบ่น ถ้าคิดจะเลี้ยงลูกให้เป็นมนุษย์และคน ก็ต้องเลี้ยงด้วยอ้อมอก อ้อมกอดเลี้ยงด้วยสายเลือด ด้วยวิถีทางของคนและมนุษย์ เหม! พูดอย่างกับมีลูกมาลักโหลแล้วนั้นแหละ ไม่เคยมี แต่ก็เลี้ยงมาเยอะพอสมควร ก็เลยรู้ว่าวิธีเลี้ยงลูกที่ให้ลูกกตัญญูต่อตนนั้นนะควรจะทำอย่างไร

ปุจฉา : การที่เราเอาพระเครื่อง เช่น พระพุทธ เหรียญพระพุทธร และ

เหรียญพระเกจิอาจารย์ทั้งที่ยังมีสภาพสมบูรณ์นำไปร่วมในการหล่อพระ จะเป็นการลบหลู่องค์พระหรือไม่ และเป็นบาปหรือไม่ครับ

วิสัยนา : ไม่ถือว่าเป็นการลบหลู่ ถ้าเอาไปสร้างองค์ที่ใหญ่กว่า รุ่งเรืองกว่า เป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั้งหลายมากกว่า อย่างเช่น ฉันทก็เคยบอไป สมัยก่อนตอนเด็กๆ ะวัดข้างบ้านมีการหล่อพระประธาน เราก็ไปหิ้วพระ มีพระโลหะอะไรๆไม่รู้ละ โภยกๆใส่ถุง เอาไปใส่เข้าหลอม ตากลับมาตี ฉิมหายวายบ่วง แล้วยายก็มาด่าด่าว่า ไปตีมันทำไม มันไปทำบุญนะ รู๊รี เปล่าว่ามันเอาไปหล่อพระประธาน ตาก็บอก เหนอ! ภูนี้กว่ามึงไปหล่อพระ สงฆ์ เออ! ถ้าไปหล่อพระพุทธรูปก็ไม่มีไร ขออภัย เราก็นี้กว่า ดีไปแล้วเจ็บ ไปแล้วจะทำไ้ เพราะฉะนั้น ทำได้ หล่อได้ แต่ถ้าไปหล่อที่ต่ำกว่า เอารูป พระพุทธรูปไปหล่อพระสงฆ์นี้ไม่ได้ เขาถือว่าดูหมิ่น ลบหลู่ เอารูปพระสงฆ์ไป หล่อรูปพระพุทธรูปได้ ถือว่าทำให้สูงกว่า เคารพบูชา กราบไหว้ มากกว่า

ปจฉา : คุณแม่อายุ 77 ปี กำลังนอนป่วยอยู่ที่โรงพยาบาลชลบุรี ด้วยโรค หัวใจ สะโพกข้างขวาหักเป็นแผลกดทับที่ก้นกบ ตอนนี้อยู่กำลังได้รับทุกข- เวทนามาก ถ้าคุณแม่จะตาย ขอความเมตตาหลวงปู่ช่วยชี้ทางสว่างให้คุณ แม่ด้วยเจ้าค่ะ

วิสัยนา : โรคหัวใจ ที่จริงน่าจะเป็นมานานแล้ว แต่สิ่งที่ทรมาณน่าจะเป็น เรื่องของโรคสะโพกหัก เพราะอายุมากๆ ไปนอนอย่างนั้น มันจะเกิดแผล กดทับ แล้วคนแก่ถ้าไม่ได้ขยับเขยื้อนเคลื่อนไปไหน สุดท้ายปอดจะติด เชื้อได้ง่าย เพราะการเคลื่อนไหวจะช่วยสลัดน้ำภายในปอด โดยปกติลมหายใจที่เราสูดเข้าไปมีไอน้ำมีความชื้นด้วย เมื่อเราไม่ได้ ออกกำลังกาย นอนนิ่งอยู่กับที่นานเป็นหลายวัน เป็นเดือนๆ แล้วสูดลม หายใจเข้าไป ไอน้ำที่เข้าไปอยู่ในปอดไม่มีโอกาสโดนกำจัด ก็กลายเป็นโรค ปอดขึ้น ตอนหลังก็จะติดเชื้อ สุดท้ายจะลาม ขยับขยายไปทั่วอวัยวะภายใน ลูกหลานควรดูแลให้พยายามพลิกตัว ลูกขึ้นนั่งบ้าง ขยับบ้าง ถ้า

นอนทับอยู่ข้างใดข้างหนึ่งอย่างเดียว ก็เหมือนกับว่าสายยางที่น้ำควรจะเดิน อยู่ตลอดแต่กลับถูกบีบไว้แบบนี้ น้ำก็ไหลไม่สะดวก สุดท้ายสายยางที่โดน ทับบ่อยๆ ก็จะแตก เหมือนกับเส้นเลือดโลหิตฝอยแตก หรือไม่ก็เลือดลม ไปเลี้ยงไม่สะดวก เซลล์ที่จะต้องได้รับเลือดไปเลี้ยง เมื่อไม่ได้รับเลือด แผลกดทับก็จะปรากฏเกิดขึ้นแทนที่ ก็เหมือนต้นไม้ที่โดนกักน้ำ ไม่ให้ได ้รับน้ำ ก็จะต้องตายไป

ดังนั้นจึงควรพลิกตัวบ่อยๆ ทุกๆ ชั่วโมงแล้วก็ดูแลเอาใจใส่ ไม่ใช่ป่วย บิ๊บก็จะจ้องถามว่าเมื่อไหร่จะตาย อย่างนั้นไม่ถูก ต้องหาวิธีดูแลท่านให้ดี ที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะการได้มีโอกาสทำบุญบำรุงอุ้มชูเลี้ยงดูพ่อแม่ช่วย- เหลือดูแลรักษาพ่อแม่ถือว่าเป็นการใช้หนี้เก่า บุตรคนใดที่ไม่ได้ใช้หนี้เก่า ก็ต้องตามไปใช้ข้ามภพข้ามชาติ ไหนๆเป็นหนี้แล้ว ก็ใช้ให้มากๆ มากที่สุดในชาตินี้ เราจะได้ไม่ต้องเป็นหนี้ท่านในภพชาติต่อไปมากเกินไป ให้ระลึก อย่างนี้เสมอว่าเรากำลังจะใช้หนี้ คิดอย่างนี้ก็จะสบายใจเพราะท่านเป็นผู้ มีคุณ ให้ชีวิต ให้เลือดเนื้อต่อเรา ตั้งแต่หัวจรดเท้าไม่มีอะไรเป็นของเรา เป็นของท่าน ถ้าท่านไม่ให้ เราคงไม่มีชีวิตจนถึงวันนี้ คิดอย่างนี้จะได้ดูแล ท่านอย่างดี

ปจฉา : การตั้งชื่อตามหลักโหราศาสตร์หรือการตั้งตามหลักเลขศาสตร์ มี อิทธิพลต่อดวงชะตาหรือไม่ เนื่องจากได้สังเกตว่าคนเปลี่ยนชื่อกันเยอะ แล้วชีวิตก็ดีขึ้นมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

วิสัยนา : เห็นคนชื่อบุญมี ก็ตายไปเยอะแล้วนะ คนชื่อบุญมีก็ไม่มีบุญ เห็นนอนอ่านหนังสือพิมพ์ตายข้างถนนก็เยอะ คนชื่อไอ้หมา นางแมว ก็ เห็นรุ่งเรืองเจริญเป็นเศรษฐี เป็นคหบดี เป็นคุณหญิงคุณนายก็มาก เชื่อว่า ชื่อนี้ะมันไม่น่าจะเกี่ยวอะไร มันน่าจะเกี่ยวกับคนนะ ถ้าบอกว่าชื่อดีอย่าง นั้นตั้งชื่อลูกว่าเทวดา สวรรค์มีเทวดาก็องค์เอาตั้งชื่อลูกทั้งหมดมันก็คง ไม่ตกนรกสิทำ เชื้ออะไรเกินไปมั้ง มันอยู่ที่คนทำ อยู่ที่กรรมของตน ไม่ใช่ อยู่ที่ชื่อ อย่างนั้นคนชื่อไม่ตายก็ต้องไม่ตายสิ ถ้าชื่อมันมีอิทธิพลขนาดนี้

นะ แต่ก็เห็นตายไม่เหลือ ดังนั้นอย่าไปเชื่ออะไรเลอะเทอะ พระพุทธเจ้าไม่ได้สอนให้เชื่ออย่างนั้น

ปจฉา : การที่เราร่วมงานกับคนที่มีความอิจฉา ไม่เคยชมเชยคนที่เขาทำงานได้ดี ได้สำเร็จ แต่ไม่กล้าขอความช่วยเหลือคนอื่น เพราะกลัวเสียฟอร์ม เนื่องจากตัวเป็นคนเก่ง เราจะมีวิธีแก้ไขนิสัยของคนเหล่านี้ได้อย่างไรเจ้าคะ

วิสัยนา : เก่งจริงรีเปลา ถ้าเก่งจริงๆ ต้องไม่คิดจะพึ่งใคร ถ้าเมื่อใดที่เรายังคิดที่จะพึ่งใครแสดงว่าเราเก่งไม่จริง เพราะฉะนั้นถ้ารู้ตัวว่าเรารู้สึกต้องการจะพึ่งใคร ให้รู้ไว้เลยว่า ตัวเราไม่ใช่เป็นที่หนึ่งในโลก เมื่อตัวเราไม่ใช่เป็นที่หนึ่งในโลก ใจงมงายที่เคยชู ใจงมงายที่เคยกร่าง ใจก้ำกั้มที่เคยกางก็ต้องลดลงให้เยอะ เพื่อจะให้คนที่เขามีความรู้มากกว่า มีอำนาจมากกว่า มีวาสนาเยอะกว่าได้เอ็นดูเรา

นั่นคือวิถีทางที่ถูกต้อง เหมือนกับที่หลวงปู่หนึ่งดูหมากับลูกเสือมันเล่นกัน ปกติเสือมีอำนาจมากกว่า มีวาสนาเยอะกว่า แต่ตอนที่หมามีโอกาสก็คือ ตอนที่มันตัวใหญ่กว่า ใจลูกเสือมันวิ่งๆ มา หมามันตะปบ เสือมันทำอย่างไร มันไม่ได้ขู่ มันเล่นนอนแผ่หรา พอหมาวิ่งมาตะปบแล้ว เสือยอมมันก็เลยไม่กัด ลูกเสือก็เลยเดินต่อไปได้ อย่างนี้เป็นต้น แสดงว่าขนาดสัตว์เดรัจฉาน ยังฉลาดเอาตัวรอด มันยังหดเล็บ เก็บเขี้ยว ลดหู หดหางเพื่อความอยู่รอด แล้วเราเป็นมนุษย์ทำไมไม่รู้จักแยกแยะ ไม่รู้จักว่าอะไรควรอะไรไม่ควร ที่ควรชูก็ไม่ชู ที่ควรลดก็ไม่ลด ตรงไหนควรมีเอกภาพ ตรงไหนที่ควรทำตัวให้เล็กที่สุดก็ควรทำ เพื่อความอยู่รอด

อย่างนิทานเรื่องศรีธนญชัยนี้ ฉันอยากให้ท่านอ่านเยอะๆ คนโบราณเขาสอนวิธีให้อาตั่วรอดไว้ในนิทานเรื่องนี้เยอะมาก แต่เอาส่วนดีของมันนะ อย่าไปเอาความกะล่อนของศรีธนญชัย เพราะศรีธนญชัยนี้กะล่อนเอาส่วนดีๆ มาเป็นปรัชญาสอนชีวิต เดียวนี้ไม่มีแล้วนะในตลาดนะ สมัยก่อนมีการ์ตูนเรื่องศรีธนญชัย เดียวนี้ไม่ค่อยมีขายแล้ว ร้านหนังสือเก่าๆ น่าจะมี ไปหา มาอ่านศึกษาวิธีการ ปรัชญาชีวิต

ถามว่า เป็นพระทำไมสอนให้ไปอ่านนิทาน อยากจะบอกพวกคุณว่า คนโบราณ ปู่ย่า ตายายเราเนี่ย เขารู้จักบูรณาการธรรมะเข้ากับชีวิต มันเป็นเรื่องที่เป็นสูตรสำเร็จที่เราสามารถจะเอาเยี่ยงอย่างได้ เราคิดว่าถ้าคุณธรรมะมากไปมันจะทำให้เรารู้สึกกับไม่ได้ อย่างนั้นก็ไปอ่านนิทานเหล่านี้ ซึ่งมีปรัชญา มีหนทางคิด มีแนวปฏิบัติที่สามารถจะบูรณาการเอาธรรมะเข้ามา โดยเราไม่รู้สึกตัว แล้วทำให้เราดำรงอยู่ได้อย่างองอาจสง่างามและมีชัยชนะ

ปจฉา : การนำเอารูปเคารพของพระมหาโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ซึ่งมีสัญลักษณ์ของการเป็นเพศชาย มาตั้งรวมหมู่บูชาพร้อมกับรูปเคารพของพระมหาโพธิสัตว์เจ้าแม่กวนอิม ซึ่งมีสัญลักษณ์ของการเป็นเพศหญิง จะได้หรือไม่ แม้ว่าทั้งสองพระองค์ คือ เทพองค์เดียวกัน

วิสัยนา : ก็ไม่เห็นเป็นไร เขาไม่ได้ห้าม ไหว้พระโพธิสัตว์ก็อย่าระลึกถึงว่าท่านเป็นหญิงเป็นชาย แต่ระลึกว่า ท่านมีเมตตาอันล้นพ้น ท่านมีพระมหากรุณาธิคุณ คิดจะช่วยอุดหนุนสรรพสัตว์ ทุกกาล ทุกสมัย เราไหว้ท่านก็ด้วยหวังว่า ท่านเป็นเยี่ยงอย่างของความเป็นผู้มีเมตตา มีความรุ่งเรืองเจริญ เราจะต้องทำวิถีชีวิตของเราให้เป็นดังท่าน แม้น้อยนิดก็ดีกว่าไม่คิดจะทำเลย อย่าไปคิดว่าท่านเป็นหญิงเป็นชายจึงไหว้ อย่างนั้นไม่ถูก

ปจฉา : การที่พ่อแม่ทำบุญทำกุศล แต่ลูกๆ ไม่สนใจ ผลบุญจะส่งให้ลูกๆ บ้างไหมเจ้าคะ ถ้าเราอธิษฐานจิตให้ด้วย ในทางกลับกันถ้าเราเป็นลูกแล้วทำบุญทอดกฐินและทอดผ้าป่า อธิษฐานให้พ่อแม่จะมีส่วนได้รับไหมเจ้าคะ

วิสัยนา : เขาคงไม่ได้หรอก ถ้าเขาไม่ยินดีด้วย เพราะบุญอย่างนี้จะสำเร็จด้วยการอนุโมทนา (ปัตตานุโมทนาเมย) บุญจะสำเร็จแก่คนทั้งหลายได้ต่อเมื่อคนเหล่านั้นเห็นเราทำ หรือรู้ว่าทำแล้วพลอยยินดีกับการทำนั้น จึงจะมีส่วนในบุญ

ปจฺฉา : เราสามารถควบคุมจิตโดยไม่ต้องพิจารณาจากลมหายใจได้หรือไม่ แล้วทำอย่างไรครับ

วิสัยนา : มีเยอะเยอะไปนะคุณ เรื่องการควบคุมจิต เมื่อวันศุกร์ ฉันจัดรายการ มีคนโทรศัพท์เข้ามาบอกว่า เคยอ่านหนังสือวิถีพุทธ เรื่องการเดินลมหายใจ และได้ไปทดลองทำ ก่อนหน้านั้นเขารู้สึกปวดหัว ปวดกล้ามเนื้อ แต่หลังจากทำแล้วผลปรากฏว่า อาการปวดมันหายไปและมีสภาพเย็นซาบซ่า เขากลัวว่ามันจะเป็นโทษ เลยโทร.มาถามว่าจะเป็นอย่างไรไหม ฉันเลยบอกว่าไม่เป็นอะไร นั่นจะเป็นประโยชน์ วิธีเดินลมในหนังสือวิถีพุทธนั้นเพื่อเจริญสมาธิ เป็นสมาธิเพื่อความผ่อนคลาย เป็นหนึ่งในวิชาลม 7 ฐานที่เขียนเอาไว้ การเดินลมตามกระบวนการนี้ ไม่ต้องกำหนดลมหายใจ ล้วนๆ แต่ต้องมีสติเป็นตัวกำกับปรากฏภายในให้ไหลเวียนไหลลื่นไปที่จุดต่างๆ ภายในร่างกาย สมมติว่าเราปวดหัว ก็กำหนดจิตสูดลมหายใจเข้าเอาจิตนำลมมาผ่านตรงที่เรารู้สึกหรือที่มีเวทนาปรากฏแล้วหายใจระบายเอาของเสียออก ท่าง่ายๆ ไม่ได้มีอะไร ทำไปเรื่อยๆ จนกระทั่งลมละเอียดเหลือแต่สภาพธรรมที่เป็นปกติของกาย ลมหายใจก็จะเย็นลงๆ ความร้อนลุ่ม ความกักตักลุ่ม ความถมึงทึง ตึงเครียด ก็จะผ่อนคลายไปเอง

ปจฺฉา : อยากทราบเรียนถามว่า สมุนไพรที่ชื่อว่า พญาเสือโคร่ง มีสรรพคุณแก้โรคอะไรบ้างเจ้าคะ

วิสัยนา : พวกคนป่าโบราณ เขาใช้มาดองเหล้าชาวกับดิงู เป็นยาบำรุงกำลัง พญาเสือโคร่งนี้เป็นยาบำรุงกำลัง แต่ไม่จำเป็นต้องทำบาปหาดีดิงูแค่อามาหมักกับปัสสาวะของคุณนั่นแหละ เรียกว่า น้ำยาดองหรือน้ำมูตรเนา หรือจะหมักกับน้ำธรรมดา น้ำฝนก็ได้ ใส่กระเทียมโทน และพริกไทยดำด้วย หมัก 15 วัน หรือหนึ่งเดือน แล้วนำน้ำที่หมักมากรอง ดื่มก่อนนอนทุกวัน จะเป็นยาบำรุงกำลัง ช่วยขับลมในลำไส้ แก้อาการท้องอืด ท้องเฟ้อ และทำให้นอนหลับสบาย

ปจฺฉา : ดิฉันมีความรู้สึกที่เรารับประทานอาหารที่ปะปนสารพิษเข้าไปทุกวัน น่าจะได้ล้างท้องเอาสารพิษออกบ้าง จึงอยากขอคำแนะนำสมุนไพรที่สามารถขับสารพิษออกจากร่างกาย จะใช้สมุนไพรอะไร แต่ละเดือนควรรับประทานกี่ครั้ง ขอความเมตตาจากหลวงปู่ด้วยเจ้าคะ

วิสัยนา : ยาที่จะช่วยขับถ่าย คุณไม่ต้องไปกินหรอก หากเราได้รับสารพิษมา เยอะให้ดื่มจับฉ่ายกินทุกสัปดาห์ ใช้สารพัดผักที่ปลอดสารพิษเอามาต้ม จะขับของเสียภายในได้หมด

ผักที่ไม่ควรขาดเลย คือ ผักโขม เพราะผักโขมจะเป็นตัวล้างสารพิษภายใน แล้วก็เป็นตัวกระตุ้นต่อมหมวกไตที่มันบกพร่องเสียหาย เคยดูการ์ตูนไหม ผักโขมที่ป๊อบอายส์กินนั่นแหละ พอกินแล้วมันปู้ด ปู้ด นั่นแหละเอามาต้มจับฉ่ายให้กินทุกสัปดาห์ ผักโขมไทยหรือผักโขมจีนก็ได้

ผักโขมไทยมีอยู่ 2 ชนิด คือ ผักโขมหินกับผักโขมหนาม ผักโขมหินก็คือ ผักโขมที่มันขึ้นต้นสูงๆ คอกกว่าๆ ไม่มีหนาม ทางเหนือเขาเรียกว่า ผักโขมหวาน ไอ้ผักโขมหนามนั้นจะมีหนามอยู่ด้วยก็กินได้

ตอนช่วงที่หลวงปู่เป็นตับอักเสบบ ให้นักไปเด็ดเอามาตุ๋นกับตับหมู กินแก้อาการโรคตับอักเสบบ ดีช่าน ถ่านอนไม่หลับ ผื่นร้าย พอกินผักโขมพวกนี้แล้วจะทำให้นอนหลับผ่อนคลาย ผักโขมหนามขึ้นตามถนนเยอะเยอะ แต่อย่าไปเด็ดเอาหนามมากิน เอาแต่ใบตรงยอด เอามาผัดก็ได้ หรือผัดกับน้ำมันหอย ใส่เต้าเจี้ยวนิดหน่อยปรุงรสตามชอบ ห้ามใส่ผงชูรส กินผักโขมสัปดาห์ละครั้งจะบำรุงถุงน้ำดี บำรุงไต บำรุงกล่องเสียง บำรุงน้ำเหลือง ไม่ทำให้น้ำเหลืองเสีย ช่วยขับพิษภายใน แต่ต้องกินทุกสัปดาห์ ผักอีกชนิดหนึ่งก็พวกมะเขือเทศ กินสดๆ นอกจากขับพิษในเลือดแล้วยังช่วยเสริมสร้างเม็ดเลือดแดง

ปจฺฉา : คนเราเวลามีความสุขเราจะหาความสุขจากความสุขได้อย่างไรครับ

วิสัยนา : หาความสุขจากความสุขได้อย่างไร ที่นั่งอยู่นี้ไม่สุขหรอก ก็เห็น

หัวเราะหน้าบาน ทั้งๆ ที่ทุกข์อยู่ แล้วใจอีกละ ก็ไม่เห็นยากนี่ ถ้าใจขนาดจมอยู่ในกองทุกข์ แล้วไม่ยอมออกจากกองทุกข์ก็ให้มันรู้ไป อย่างนั้นก็ควรจะทำทุกข์ต่อไป ถ้าคนที่เป็นทุกข์ เหมือนกับคนที่รู้ว่ากำลังถือก้อนถ่านติดไฟลุกแดง ก็ไม่ต้องไปบอกให้วาง เขาจะวางเอง แต่ที่สำคัญคือเขาไม่รู้ พระพุทธเจ้าจึงต้องบอกในอริยสัจสี่ ข้อแรก คือ ต้องรู้ทุกข์ ถ้ารู้จริงๆ ไม่ต้องถามหรือทักว่าจะทำอย่างไร

ถ้าเรารู้ว่ามีทุกข์จริงๆเราจะหาวิธีสร้างชีวิตให้เป็นสุขเอง แต่ข้อเท็จจริงแล้วเราไม่รู้ ไม่รู้ว่ามันเป็นทุกข์ เพราะถ้าเรารู้แล้วพระพุทธเจ้าคงไม่สอนหรือทักว่าอริยสัจสี่มีอะไรบ้าง สอนให้รู้ทุกข์ เหตุเกิดทุกข์ ทางดับทุกข์ และทางปฏิบัติให้ถึงการดับทุกข์ แต่ข้อแรกนี้สำคัญสุด เพราะเราไม่เคยรู้เลยว่าชีวิตเราเป็นทุกข์ เราจึงมาประมาท ขาดสติ หลงลืม ระวังไปกับเหตุปัจจัยที่มัลล่อ มายั่วยวน มาหลอก เพราะฉะนั้นถ้ารู้จริงๆ ก็เหมือนกับเรารู้ว่ามีไฟร้อนอยู่ ก็คงไม่กำเอาไว้หรือคองโยนทิ้งแล้ว เหมือนกับที่รับรู้ว่าถ้าขี่มันเต็มตัว ก็คงไม่เดินโซ่วหรือคองไปล้างตัวก่อน แต่ที่เราเดินโซ่วอยู่ทุกวันนี้เพราะเราไม่รู้

ปจฉา : หากไม่ต้องการเกิดในชาติต่อไป ต้องละทิ้งฐานะมรवासแล้วออกบวชหรือไม่ หรือสามารถปฏิบัติได้ในขณะที่เป็นมรवासเจ้าคะ

วิสัยนา : ทำหมัน ก็หัดที่จะสร้างหมันให้กับตัวเองบ้างก็คือ รักษาศีล พุดถึงเรื่องอานิสงส์ของศีล 5 อยากจะบอกว่า ถ้าอยากจะมีสุขภาพดี พละนามัยแข็งแรงก็รักษาศีลข้อที่ 1 ถ้าจะเป็นที่รักของคนทั้งหลาย เป็นผู้มีทรัพย์มากรักษาทรัพย์ไว้ได้ยาวนานแม้ชีวิตตายแล้ว ก็รักษาศีลข้อที่ 2 ถ้าอยากจะเป็นที่เคารพรัก ยอมรับเกียรติจากชาวบ้านทั้งหลายก็รักษาศีลข้อที่ 3 ถ้าอยากจะเป็นที่ยอมรับในวาจาของตนที่พูดออกไป มีวาจาศักดิ์สิทธิ์ เป็นผู้ที่มีคำพูดอันวิเศษ ต้องรักษาศีลข้อที่ 4 ถ้าอยากเป็นผู้รุ่งเรืองปัญญา มีสติ มันคงมีสมาธิแก่กล้า ก็ต้องรักษาศีลข้อที่ 5 ลองถามตัวเองดูก่อนว่าเราจะเลือกเอาอะไร แล้วก็ทำศีลข้อนั้นให้สมบูรณ์ แล้วเราก็จะได้สิ่งนั้นมา

ปจฉา : ตามหลักธรรมที่ว่าตัวกูไม่ใช่งของกู ให้ถือว่าเป็นธรรมชาตินั้นจะมีหลักคิดหรือปฏิบัติอย่างไรเจ้าคะ

วิสัยนา : มันคิดไม่ได้ ตราบใดที่เรายังไม่มีปัญญาชัดตามความเป็นจริงในการที่จะมีปัญญาตามความเป็นจริงนั้น แม้มันยังไม่มีคำว่า กู หรือไม่ใช่กู แต่มันยังมีคำอื่นๆ เข้าแทนที่ก่อน แล้วคำอื่นนั้นคืออะไร ก็มีศีล สมาธิ ภาวนา มีสติ มีปัญญา ส่วนคำว่าตัวกูของกูนั้นอยู่สุดท้ายเลย พอถึงคำนี้ชัดตามความเป็นจริงว่าไม่ใช่กูแล้ว นั่นมันเป็นขั้นสุดท้ายแล้ว มันเป็นวิปัสสนาญาณแล้ว

แต่อยู่ดีๆ แล้วจะบอกว่าไม่ใช่ตัวกู ไม่ใช่ของกู อย่างนั้นก็เดินไปกลางถนนให้รถชนดูสิว่าจะเจ็บรีเปลา ถ้ารู้สึกเจ็บ แสดงว่ายังมีตัวกูของกู เพราะเรามองเห็นมันเป็นอะไร สมมติสักจะ เรามองเห็นว่ามันเป็นสักจะมันไม่ใช่สมมติ มันเป็นสักจะ แต่ถ้าเมื่อใดที่เราเห็นมันว่าไม่ใช่ตัวกูของกู สภาพที่ปรากฏขึ้นมันเกิดขึ้นด้วยเหตุปัจจัย ไม่ใช่เกิดขึ้นอย่างแท้แน่นอน เพราะความเจ็บไม่คงที่ ความตายไม่คงที่ ความตั้งอยู่ไม่คงที่ ความเปลี่ยนแปลงก็ไม่คงที่ ความเกิดขึ้นก็ไม่คงที่ เห็นอย่างนี้ได้

นั่นคือต้องมีฐานที่ตั้ง คือต้องมีทาน มีศีล มีสมาธิ มีภาวนา มีปัญญาจนถึงจะไปเห็น ไม่ใช่อยู่ดีๆแล้วเห็น มันไม่ใช่เห็นกันง่ายๆ แต่ถ้าพัฒนาทุกวัน ทำให้ตัวเองมีทานทุกวัน มีศีลทุกวัน มีภาวนาทุกวัน มีสมาธิ มีสติ มีปัญญาทุกวัน เล็กๆ น้อยๆ นิดๆ หน่อยๆ สักสมไปเรื่อยๆ แม้ที่สุดการเห็นอันสูงสุดก็คือ เห็นชัดตามความเป็นจริงที่ปรากฏ นั่นแหละเรียกว่า ผู้เข้าถึงวิปัสสนาญาณ ญาณผู้หยั่งรู้ตามความเป็นจริง

ปจฉา : อยากทราบว่าอานิสงส์ของการบวชพระ ถ้ามารดาตกรกอยู่แล้ว ลูกชายบวชพระ อานิสงส์นี้จะช่วยมารดาไม่ให้ตกรกได้หรือไม่ ขอหลวงปู่โปรดเมตตาด้วยครับ

วิสัยนา : มารดาตกรกอยู่ ลูกชายบวชพระ เออ! มันต้องถามลูกชายว่า

ตั้งใจหรือเปล่า ตั้งใจจะอุทิศบุญนั้นให้สำเร็จประโยชน์ต่อมารดานั้นหรือไม่ แม้ในประเทศจีนก็มีนิทานสอน พวกคุณเคยได้ฟังหรือเปล่า ฉันเคยฟัง อากง อามา เล่าให้ฟังว่ามีพ่อแม่ตกรกแล้วลูกชายก็ออกบวช บวชแล้วก็บำเพ็ญธรรม แล้วก็เข้าไปในนรกไปช่วยแม่ออกมาจากนรกสุดท้าย ลูกชายก็กลายเป็นพระโพธิสัตว์ ที่ทำหน้าที่ดูแลช่วยเหลือสัตว์นรก ดังนั้นคุณธรรมแห่งความกตัญญูนี้ทำให้สวรรค์สะท้อน โฟนรกดับได้เหมือนกัน ถ้ามีความกตัญญูอย่างสูงสุดจริงจัง ตั้งใจทุกขณะทุกนาที ทุกลมหายใจ ก็อาจจะช่วยได้เหมือนกัน

ปจฉา : ขอความเมตตาหลวงปู่ อธิบายคำว่าอัพยากฤต และกระบวนการพัฒนาจิต

วิสัชนา : ถ้าอัพยากฤตเกิดขึ้นกับคนใดคนหนึ่งแล้วตาย พวกนี้จะไปเกิดเป็นพวกคนธรรพ์ นางกนิรี นางอัปสร ที่อยู่ตามป่าเขาลำเนาไพร เป็นพวกเฝ้าจอมปลวก เฝ้าสมบัติ แต่ไม่ใช่พระภูมิเจ้าที่ ไม่ใช่ภูมิเทวดา เป็นพวกกินนร เป็นพวกที่ต้องไปอยู่ในป่าหิมพานต์ พวกที่บำเพ็ญพรต บำเพ็ญตบะ บำเพ็ญเพียร บำเพ็ญธรรม เพื่อจะกลับเข้ามาสู่ในกระแสของกุศล หรือออกกุศล

พวกที่มีอัพยากฤตจิตประเภทนี้เป็นพวกที่มีกุศลเป็นตัวนำเยอะมากๆ คือ มีกุศลนำมาตลอดแล้วจิตมันวูบเข้าไปในอัพยากฤตจิตจะมีอายุยืนยาวมาก ไปเกิดเป็นพรหม รูปพรหมสูงส่ง พระพุทธเจ้าเกิดนิพพานแล้ว 5-6 องค์ จึงจะหมดอายุขัยลงมาเกิด ซึ่งก็เป็นกสิยุคแล้ว ยุคที่โลกธาตุแตกสลายกระแสน้ำขึ้น น้ำขึ้น น้ำขึ้นทุกหย่อมหญ้า

พวกอัพยากฤตจิตนี้เทียบคล้ายๆ กับพวกเอกัตตาจิตได้เหมือนกัน แต่ว่ามันควบคุมไม่ได้ มันไม่เหมือนกับกุศลจิตหรือออกกุศลจิต เพราะมันมีแรงดูด แรงดัน แรงผลัก เหมือนกับเส้นใยบางๆ ที่เรามองด้วยตาเปล่าไม่เห็น

กุศลกับอกุศลก็เหมือนกัน กุศลก็เส้นใยสีทองหรือสีขาวบางๆ ผูก

ไว้ ออกุศลก็เส้นใยสีดำหะมีนผูกไว้ จะห่างไกลแค่ไหนก็ไม่ขาดจากกัน แต่อัพยากฤตจิตนี้เหมือนกับลูกโป่งสวรรค์ที่โดนตัดเชือกแล้วมันลอยไปเอง โดยอำนาจแห่งลมพาไป ดังนั้นหน้าที่ของเรา เมื่อรู้ว่าสภาพจิตมันเป็นอย่างนี้ อัพยากฤตจิตไม่ดี ออกุศลก็ไม่ได้ อัปรีดี กุศลเท่านั้นจึงจะดี แล้วกุศลนั้นเป็นจิตอย่างไร

จิตที่มีกุศล คือ จิตที่มีสภาวะความรู้ชัด เป็นจิตที่ไม่มีมือกุศลมาเกาะเกี่ยว ไม่มีความปรุงแต่ง จิตที่ตั้งนิ่งอยู่ในอารมณ์ใดอารมณ์หนึ่งก็จัดว่าเป็นจิตส่วนที่เป็นกุศล

จะเล่าสภาพจิตส่วนที่เป็นกุศลจิตแรกให้พวกคุณฟังว่า มันคือความสำนึก ใครเรียนใครรู้ ใครศึกษาที่พระพุทธเจ้าเรียกว่าจิตวิริยะ หรือวิริยจิต จิตที่เป็นกุศลในส่วนวิริยจิตนี้ มีพัฒนาการของจิต ในวิริยจิตก็มี ชั้นติจิต สติจิต สมาธิจิต ภาวนาจิต แล้วมีการชวนชวนแสวงหาอยาก ทำดีให้สูงๆ ขึ้น มันเป็นความอยากทำส่วนที่เป็นกุศลตลอดเวลา เห็นคนทุกข์ยากก็อยากช่วยเหลือ เห็นคนลำบากก็อยากให้การอุปถัมภ์ส่งเสริม เห็นสัตว์ทั้งหลายเดินทางไปสู่ความตายก็แผ่เมตตาสงสาร อนุเคราะห์

หลวงปู่หนึ่งรตมา บางทีเจอรถบรรทุกหมูจะไปโรงฆ่า หลวงปู่ก็นั่งมองมันแล้วก็นึกว่าขอสัตว์ทั้งปวงจงเป็นสุข เกิดชาติหน้าฉันใดอย่าไปเกิดเป็นหมูให้เขาฆ่า ให้ฟันทุกซี่ภัย จิตอย่างนี้เป็นจิตที่มีกุศลเป็นตัวนำพัฒนาให้จิตสูงขึ้น

กุศลอีกระดับหนึ่งก็คือ จิตนิ่ง นิ่งตัวนี้ไม่มีสังสาร ไม่มีวิริยะไม่มีขันติ ไม่มีโลภจะ นิ่งเฉยๆ เขาเรียกว่า เจริญสมณะ หรือหยุดอยู่ในอารมณ์ใดอารมณ์หนึ่ง

พัฒนาจิตขึ้นมาอีกจากนิ่งให้สูงขึ้นมาอีกในส่วนที่เป็นกุศล รอบรู้ เข้าใจแจ่มแจ้ง ชัดเจน แล้วก็สอดคล้องตามความเป็นจริง จิตรู้พัฒนาต่อไป มันไม่ได้หยุดอยู่ตรงนี้ ขั้นตอนของการพัฒนาจิต มันมีจิตละ พอรู้แล้วต้องละ พัฒนาต่อไป

เราจะเห็นว่านี่คือ 4 ขั้นตอนในการพัฒนาจิตของส่วนที่เป็นกุศล **ขั้นตอนแรกเรียน** **ขั้นตอนที่สองทำ** **ขั้นตอนที่สามหยุดพิจารณา** **ขั้นตอนที่สี่รู้แล้วก็ละ** ที่ว่าเรียนนั่นก็คือ สภาวะที่เรารักษาศีล ฟังธรรม แผ่เมตตา สวด-

มนต์ภาวนา นั้นเป็นขั้นตอนเดิมๆ ของจิตในส่วนที่เป็นกุศล กตัญญู ซื่อสัตย์ รักความถูกต้อง ชอบธรรม มีน้ำใจ รู้จักให้อภัย ไม่เห็นแก่ตัว นั่นคือลักษณะของการเรียนรู้แห่งจิต พัฒนาการของจิตในส่วนของจิตที่เป็นกุศล

ขยับขึ้นมาสูงอีกหน่อย ก็รักษาศีล มีจิตจดจ่ออยู่ในองค์แห่งคุณงามความดี มีจิตจดจ่ออยู่ในสิ่งที่เป็นสัจจะ หรือความมุ่งหมายตรงต่อเป้าประสงค์อย่างไม่คลาดเคลื่อน เลื่อนหลุด นั่นคือ การพัฒนาของจิตในขั้นต่อมา แล้วก็ทำจิตให้หยุด รับรู้เรื่องราวต่างๆ อย่างเป็นผู้เข้าใจแจ่มแจ้ง

ส่วนจิตสุดท้ายก็ละวาง ปล่อยทุกเรื่องที่ปรากฏขึ้นทั้งจริง ไม่จริง รู้ไม่รู้ พัฒนาการของจิตอกุศลก็เหมือนกัน แต่มันจะต่างกันตรงที่ว่า จิตอกุศลนั้นมีพัฒนาการไปในทางใฝ่ต่ำเสมอ ต่ำเสมอ มีดเสมอ ทุกข์เสมอ ลำบากเสมอ บอดเสมอ แล้วก็มีความไม่รู้เสมอ เราจะรู้ได้อย่างไรว่าจิตที่เกิดขึ้นขณะนี้ เป็นกุศลหรืออกุศล ก็ต้องถามตัวเอง มีข้อบัญญัติเป็นเครื่องเปรียบเทียบ ถ้าเรารู้เป็นกุศล ถ้าไม่รู้เป็นอกุศล

ถามว่าหลงปู่พูดเองหรือ..ไม่ใช่ เพราะว่ามีบัญญัติไว้ในหลักพระศาสนาว่า อวิชชาเป็นเหตุให้เกิดทุกข์ อวิชชาเป็นเหตุให้เกิดต้นหาอุปาทาน อวิชชาคือ ความไม่รู้เป็นเหตุให้เกิดชาติ ชรา มรณะ พยาธิ อวิชชาเป็นเหตุให้เกิดภัยพิบัติ อวิชชาเป็นเหตุให้ไม่รุ่งเรืองปัญญา คำว่าอวิชชา คือ ความไม่รู้นั่นเอง เมื่อใดที่จิตเราไม่รับรู้หรือไม่รู้ อกุศลมันเกิดแล้ว

ความหมายรู้ในจิตสามอย่างนี้ มันเป็นเครื่องเลือกสรรที่อยู่ในจิต ว่าตอนนี้เราจะอยู่บ้านหลังไหน มันเหมือนบ้านสามหลัง หลังสว่าง หลังมืด แล้วก็อีกหลังหนึ่งไม่มีหน้าต่าง มืดก็ไม่ใช่ ลมพัดก็ไม่พัด มันสว่างด้วย แต่มันไม่มีหน้าต่าง นั่นคือ อภัยกตจิต คนโง่เท่านั้นแหละที่ไปอยู่ในบ้านหลังนั้น และคนโง่เท่านั้นแหละที่จะมาอยู่ในบ้านมืดบอดสนิท คนฉลาดมีวิชาเท่านั้นจึงไปอยู่บ้านหลังที่สว่างปลอดโปร่ง โล่ง เบาสบาย หลังนั้นก็เรียกว่า กุศล

หลายเดือนที่ผ่านมา หลวงปู่พยายามพร่ำสอนให้เราฝึกประกอบของจิตในส่วนที่เป็นกุศลเบื้องต้น การสดับรับฟัง มีน้ำใจ รู้จักให้อภัย ไม่เห็นแก่ตัว ต่อมาก็พยายามพร่ำสอนสั่ง ให้รู้จักรักษาศีล ละอายชั่วกลัวบาป นั่นคือ พัฒนาการของจิต

บ่อยครั้งมากที่มีพัฒนาการทางจิต ที่หลวงปู่พยายามพร่ำสอนบอกกล่าว ว่า พยายามทำความสงบให้ปรากฏขึ้นในจิต แล้วก็บ่อยครั้งมากหรือหลายครั้งมากที่จะพยายามบอกว่า นอกจากพัฒนาการของจิตที่มีความสงบแล้ว จำเป็นจะต้องรู้จักที่จะรู้ เข้าใจตามความเป็นจริงว่า สภาพที่เกิดขึ้นนั้นมันจะต้องรู้ชัดจริง แต่ไม่ได้บ่อยครั้งที่หลวงปู่บอกให้เราวางมันถามว่าเพราะอะไร ก็เพราะมันไม่ได้วาง

โดยคำบอก จิตสุดท้ายแห่งกุศลนี้ หลวงปู่จะไม่สอน พระพุทธเจ้าก็ไม่สอน ถามว่าเพราะอะไร ก็เพราะว่า**เมื่อใดที่เรามีขั้นตอน 3 ประการพร้อมมูล คือ เรียน นิ่ง รู้แจ้ง แล้วมันวางเอง** แต่สามตอนแรกนี้หลวงปู่จะพยายามพร่ำสอนตลอด บอกกล่าวตลอด มีน้ำใจนะลูก รู้จักให้อภัยนะ อย่าเห็นแก่ตัว รักษาศีลไว้นะลูก วางๆ รู้จักทำจิตให้สงบ ผ่อนคลายบ้าง แล้วก็รู้ชัดตามความเป็นจริงว่า อะไรมันเกิดขึ้น

เหล่านี้คือองค์ประกอบของจิตในส่วนที่เป็นกุศลทั้งหมดทั้งปวง สามขั้นตอนแรกสอนแล้ว สอนหมด สอนเยอะมาก แต่ขั้นตอนสุดท้ายที่ไม่จำเป็นต้องสอนคือการวางแห่งจิต เพราะเหมือนกับคนที่รู้ว่าสิ่งที่ทำอยู่มันเป็นขี้ ไม่ต้องไปบอกให้โยนหรอก มันโยนทิ้งเองแน่ เว้นแต่ว่ามองเห็นขี้เป็นทองนั่นแหละ ก็จะกำไว้จนแน่นเลย ถ้าเช่นนั้นก็ต้องกลับไปสู่จุดเดิมของจิตที่พัฒนาการเริ่มแรกใหม่อีกรอบหนึ่งก่อน จึงจะไปถึงคำว่าวางในตอนสุดท้าย

ครั้งต่อไปจะสอนลักษณะของจิตในส่วนอกุศลว่า มีองค์ประกอบอะไร และขอบอกให้รู้ว่า ถ้าคำว่า **ไม่รู้** เกิดขึ้นปรากฏขึ้นก็เป็นอกุศลทั้งนั้น โดยจิตเป็นตัวกำหนด

(ถอดเทปโดย ศันสนีย์ ชัยศาสตร์)